

Examiner Reporttan Öğrenci Rehberi

Bu rehber, examiner yorumlarından hareketle hazırlanmıştır. Amaç seni korkutmak değil; yüksek not alan cevapların nasıl düşündüğünü sade ve öğrenci dostu bir dille göstermektir.

BU PDF'İN FİKRİ

Paper 1'de puan kaybı çoğu zaman "metni yanlış anlama"dan değil, gözlemi yeterince derinleştirememekten gelir. Yani mesele sadece ne gördüğün değil, gördüğün ayrıntının neden önemli olduğunu açıklayabilmektir.

GÖR

Metindeki ayrıntıyı fark et.

AÇIKLA

Bu ayrıntının etkisini göster.

DERİNLEŞTİR

Neden önemli olduğunu söyle.

ALTIN KURAL

Unutma

Paper 1 bir "teknik avı" değildir. Az ama doğru kanıt seçip onları derinleştirmen daha değerlidir.

KÜÇÜK TEST

Kendine sor

"Ben sadece ne görüyorum?" mu yazıyorum, yoksa "Bu neden önemli?" sorusuna da cevap veriyor muyum?

Değerlendirici genel olarak neye bakıyor?

Examiner reportlar çok net: Güçlü cevaplar metni anlar, kanıt kullanır ve yazarı görünür kılar. Zayıf cevaplar ise çoğu zaman betimleme düzeyinde kalır.

DEĞERLENDİRİCİ

1. Metni anla

Karakter, ton, ilişki, bakış açısı, mekân gibi temel unsurları doğru gör. Ama orada durma; daha büyük anlamı da araştır.

DEĞERLENDİRİCİ

2. Yazarı gör

Sadece “ne oluyor?” deme. “Yazar bunu hangi seçimlerle kuruyor?” sorusuna geç.

DEĞERLENDİRİCİ

3. Kanıtı işle

Alıntıyı art arda dizmek yerine kısa kanıt seç ve o kanıt hakkında düşün.

DEĞERLENDİRİCİ

4. Odağı koru

Guiding question girişte değil, bütün yazı boyunca görünmeli. Her paragraf ona dönmeli.

KISA ÖZET

Orta düzey cevap: metni anlar ve bazı teknikleri fark eder. Daha yüksek düzey cevap: aynı ayrıntıyı daha derin düşünür, etkisini açıklar, büyük anlama bağlar ve bütün yazıyı kontrollü biçimde yönetir.

Kriter A ve B için gerçekten ne yapmalısın?

Examiner yorumlarının söylediği şey şu: "Anladım." demek yetmez; "Nasıl kuruldu ve neden önemli?" noktasına ilerlemelisin.

A KRİTERİ

Kriter A: Anlama ve yorum

İyi cevaplar metnin düz anlamını doğru kavrar ve bazı güçlü çıkarımlar yapar. En üst seviyeye çıkmak için ise kanıtların daha büyük sonuçlarını ve inceliklerini açman gerekir. Kendine sor: "Bu ayrıntı yalnız burada ne oluyor sorusunu mu cevaplıyor, yoksa metnin daha büyük anlamına da kapı açıyor mu?"

B KRİTERİ

Kriter B: Teknik analizi

Bir özelliği doğru tespit etmek başlangıçtır; puanı yükselten şey o özelliğin etkisini ve işlevini açıklamaktır. Examiner raporlarında sık tekrar edilen sorun şu: teknik var ama derinlik yok. Kendine sor: "Bu teknik ne yapıyor? Okura ne hissettiriyor? Anlamı nasıl şekillendiriyor?"

ÖRNEK DÖNÜŞÜM

Zayıf cümle

"Yazar tekrar kullanmıştır."

Daha iyi cümle

"Tekrar, karakterin aynı düşünceye zihinsel olarak takılı kaldığını gösterir."

Daha güçlü cümle

"Bu tekrar, yalnız takıntıyı değil, karakterin ilerleyemeyen zihinsel ritmini de görünür kılar; böylece metindeki sıkışmışlık duygusu yapısal hâle gelir."

Kriter C ve D: düzen, odak ve dil

İyi fikirler tek başına yetmez. Değerlendirici, düşünceni ne kadar kontrollü sunduğuna da bakar.

C KRİTERİ

Kriter C: Yapı ve odak

Paragraf ayrımı görünür olmalı. Her paragraf tek bir işi yapmalı ve guiding questiona geri dönmeli. Plansız yazılar çoğu zaman düşünce akışı gibi görünür.

D KRİTERİ

Kriter D: Dil

Dil açık, kontrollü ve amaca uygun olmalı. Güçlü ifade, gösterişli cümle değil; doğru terimle net düşünce kurabilmektir.

PARAGRAF MOTORU

1. İDDİA

Bu paragraf neyi kanıtlıyor?

2. KANIT

Kısa ve seçilmiş ayrıntı

3. ANALİZ

Teknik + etki + anlam

4. DERİNLEŞTİR

Neden önemli?

5. BAĞLA

Soruyla ilişkisini göster

KÜÇÜK HATIRLATICI

Bir paragrafı bitirdiğinde şunu sor: "Ben bu paragrafta sadece ne oldu mu anlattım, yoksa yazarın bunu nasıl kurduğunu ve bunun neden önemli olduğunu da gösterdim mi?"

Puan düşüren alışkanlıkları erkenden fark et

Examiner reportlar, benzer sorunları tekrar tekrar gösteriyor. İyi haber şu: Bunların çoğu düzeltilebilir.

DİKKAT

Sık yapılan hatalar

- Uzun alıntılar art arda dizmek
- Teknik adı verip etkisini açıklamamak
- Guiding questionı girişten sonra unutmak
- Paragraf yapısını görünür kurmamak
- Sonucu tek cümleyle geçiştirmek
- Metni anlamakla çözümlemeyi aynı şey sanmak

BUNU DENE

Bunları yapabilirsin

- Uzun alıntı yerine kısa ve seçilmiş kanıt kullan
- Her teknikten sonra "Eee?" diye sor
- Her paragrafın sonunda soruya dön
- Paragrafa net bir alt iddia ile başla
- Sonuçta ana düşünceni yeniden kur
- Bir ayrıntının "büyük anlamını" mutlaka aç

HIZLI DÜZELTME CÜMLELERİ

Özet yapmaya kaydıysan: "Bu ayrıntı, ... duygusunu görünür kılar." Teknikte kaldıysan: "Bu tercih, okurda ... etkisi yaratarak ... anlamını güçlendirir." Soru bağı koptuysa: "Bu nedenle söz konusu tercih, guiding questionın ... yönünü açıklamak bakımından önemlidir."

2 dakikalık kontrol listesi

Denemeden önce bak, denemeden sonra tekrar dön. Amaç mükemmellik değil; düşünmeni biraz daha bilinçli hâle getirmek.

KONTROL LİSTESİ

- ☐ Guiding questionı gerçekten kullandım.
- ☐ Her paragrafın net bir alt iddiası var.
- ☐ Kısa ama etkili kanıt seçtim.
- ☐ Yazarın seçimini ismiyle belirttim.
- ☐ Teknikten sonra etkisini açıkladım.
- ☐ Etkiden sonra neden önemli olduğunu söyledim.
- ☐ Uzun alıntı yığmı yapmadım.
- ☐ Sonuçta ana düşüncemi toparladım.

MİNİ DÜŞÜNME HARİTASI

Guiding question ne istiyor?

Ana kavram / yönelim

Ana iddiam ne?

Bir cümlelik tez

Paragraf 1

Kanıt + teknik + etki

Paragraf 2

Kanıt + teknik + etki

Paragraf 3

Kanıt + teknik + etki

Son cümlem neyi gösterecek?

Büyük anlam / sonuç